

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BEKNOPT VERSLAG

COMPTE RENDU ANALYTIQUE

COMMISSIE VOOR DE INFRASTRUCTUUR, HET
VERKEER EN DE OVERHEIDSBEDRIJVEN

COMMISSION DE L'INFRASTRUCTURE, DES
COMMUNICATIONS ET DES ENTREPRISES
PUBLIQUES

woensdag

21-03-2001

10:00 uur

mercredi

21-03-2001

10:00 heures

INHOUD

Samengevoegde interpellaties en mondelinge vragen van 1

- de heer Francis Van den Eynde tot de minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties over "de gevolgen van de slechte financiële toestand van SAir voor Sabena" (nr. 730)

- de heer Jo Van Eetvelt aan de minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties over "de financiële problemen bij de SAirGroup" (nr. 4208)

- de heer Lode Vanoost tot de minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties over "de mogelijke gevolgen voor Sabena van de evolutie van het SAir-dossier" (nr. 739)

- de heer Yves Leterme tot de minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties over "de toestand bij de NV Sabena-SAirGroup" (nr. 740)

- de heer Jean-Pol Poncelet tot de minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties over "de toekomst van Sabena" (nr. 744)

- de heer Ludo Van Campenhout tot de minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties over "de gevolgen van de financiële problemen bij SAirGroup voor Sabena" (nr. 746)

- de heer Olivier Chastel aan de minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties over "de evolutie van de financiële toestand van Sabena" (nr. 4286)

Sprekers: Francis Van den Eynde, Jozef Van Eetvelt, Lode Vanoost, Yves Leterme, voorzitter van de CVP-fractie, **Jean-Pol Poncelet**, voorzitter van de PSC-fractie, **Ludo Van Campenhout, Olivier Chastel, Rik Daems**, minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties

Moties

14

SOMMAIRE

Interpellations et questions orales jointes de 1

- M. Francis Van den Eynde au ministre des Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques sur "les conséquences des difficultés financières du groupe SAir pour la Sabena" (n° 730)

- M. Jo Van Eetvelt au ministre des Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques sur "les problèmes financiers du SAirGroup" (n° 4208)

- M. Lode Vanoost au ministre des Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques sur "les conséquences éventuelles de l'évolution du dossier SAir pour la Sabena" (n° 739)

- M. Yves Leterme au ministre des Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques sur "la situation à la SA Sabena-SAirGroup" (n° 740)

- M. Jean-Pol Poncelet au ministre des Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques sur "l'avenir de la Sabena" (n° 744)

- M. Ludo Van Campenhout au ministre des Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques sur "les conséquences, pour la Sabena, des problèmes financiers de SAirGroup" (n° 746)

- M. Olivier Chastel au ministre des Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques sur "l'évolution de la situation financière de la Sabena" (n° 4286)

Orateurs: Francis Van den Eynde, Jozef Van Eetvelt, Lode Vanoost, Yves Leterme, président du groupe CVP, **Jean-Pol Poncelet**, président du groupe PSC, **Ludo Van Campenhout, Olivier Chastel, Rik Daems**, ministre des Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques

Motions

14

COMMISSIE VOOR DE INFRASTRUCTUUR, HET VERKEER EN DE OVERHEIDSBEDRIJVEN

van

WOENSDAG 21 MAART 2001

10:00 uur

COMMISSION DE L'INFRASTRUCTURE, DES COMMUNICATIONS ET DES ENTREPRISES PUBLIQUES

du

MERCREDI 21 MARS 2001

10:00 heures

De vergadering wordt geopend om 10.16 uur door de heer Jean Depreter.

La séance est ouverte à 10.16 heures par M. Jean Depreter.

01 **Samengevoegde interpellaties en mondelinge vragen van**

- de heer Francis Van den Eynde tot de minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties over "de gevolgen van de slechte financiële toestand van SAir voor Sabena" (nr. 730)
- de heer Jo Van Eetvelt aan de minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties over "de financiële problemen bij de SAirGroup" (nr. 4208)
- de heer Lode Vanoost tot de minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties over "de mogelijke gevolgen voor Sabena van de evolutie van het SAir-dossier" (nr. 739)
- de heer Yves Leterme tot de minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties over "de toestand bij de NV Sabena-SAirGroup" (nr. 740)
- de heer Jean-Pol Poncelet tot de minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties over "de toekomst van Sabena" (nr. 744)
- de heer Ludo Van Campenhout tot de minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties over "de gevolgen van de financiële problemen bij SAirGroup voor Sabena" (nr. 746)
- de heer Olivier Chastel aan de minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties over "de evolutie van de financiële toestand van Sabena" (nr. 4286)

01 **Interpellations et questions orales jointes de**

- M. Francis Van den Eynde au ministre des Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques sur "les conséquences des difficultés financières du groupe SAir pour la Sabena" (n° 730)
- M. Jo Van Eetvelt au ministre des Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques sur "les problèmes financiers du SAirGroup" (n° 4208)
- M. Lode Vanoost au ministre des Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques sur "les conséquences éventuelles de l'évolution du dossier SAir pour la Sabena" (n° 739)
- M. Yves Leterme au ministre des Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques sur "la situation à la SA Sabena-SAirGroup" (n° 740)
- M. Jean-Pol Poncelet au ministre des Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques sur "l'avenir de la Sabena" (n° 744)
- M. Ludo Van Campenhout au ministre des Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques sur "les conséquences, pour la Sabena, des problèmes financiers de SAirGroup" (n° 746)
- M. Olivier Chastel au ministre des Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques sur "l'évolution de la situation financière de la Sabena" (n° 4286)

01.01 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Deze interpellatie is – in hoofdzaak – niet politiek geïnspireerd. Ze is voornamelijk gemotiveerd door angst. Ik vrees voor de werkgelegenheid en de financiële consequenties en denk daarbij aan Renault Vilvoorde.

Sabena stelt 12.000 personen te werk. Sinds jaren is dat bedrijf aan het zwalpen. Ooit werd hier een groot debat gehouden over de vraag of Sabena mocht samengaan met KLM. Een paar dagen geleden schreef *La Libre Belgique* dat een Benelux-constructie de enige oplossing was geweest. Toen kon het niet vanwege anti-orangistische oprispingen in het Zuiden van het land. Men verkoos Air France, maar lang heeft dat niet geduurd.

Al vlug verwaterde de relatie met Air France en er werd gezocht naar een ernstiger partner. Het werd Swissair, want wat is er immers ernstiger dan een Zwitsers bedrijf? Swissair kon prat gaan op een bijzonder gedegen reputatie en Zwitserland was min of meer van dezelfde grootte als ons land. Alles leek te wijzen op een goed huwelijk.

Maar plots werden we een tijdje geleden geconfronteerd met een lawine van berichten over economische problemen. Ongeveer alle partners in de SAirGroup bleken op de een of andere manier in financiële moeilijkheden te zitten. Ook Sabena zat zwaar in de rode cijfers. In ons land werd, bij de aankondiging van de financiële toestand bij Sabena een rampscenario op poten gezet. Van het personeel werd een bijzonder zware inspanning geëist en het reddingsplan werd goedgekeurd.

Toen iedereen dacht dat Sabena weer eens gered was, bleek ineens de moedermaatschappij, de Zwitsers zelf, in bijzonder zware problemen te zitten.

De situatie van de Zwitserse groep bleek plots minder sterk dan vermoed. Daar wilde men dan desnoods de buitenlandse partners laten vallen. De minister bevindt zich in een lastig parket: hij heeft een erfenis te beheren en hij zit met een buitenlandse partner die minder betrouwbaar blijkt dan verwacht en die nu zelf al spreekt over een scheiding. Volgens de minister is er geen reden tot paniek, maar daarmee kan het parlement zich niet langer tevreden stellen. De delicate aspecten mogen niet tot geheimzinnigdoenerij leiden, daartoe is de situatie te dramatisch. Wat kan de minister doen? Wat heeft de minister al gedaan met het oog op een eventueel fiasco? Ik weet dat er ondertekende contracten bestaan, maar als de

01.01 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Cette interpellation n'est pas inspirée en premier lieu par une motivation politique. Elle est avant tout motivée par un sentiment d'angoisse. Je crains les pertes d'emploi et les conséquences financières et je pense à Renault Vilvorde.

Sabena donne de l'emploi à 12.000 personnes. Depuis des années, cette entreprise traverse des turbulences. On a naguère longuement débattu ici de la question de savoir si la Sabena pouvait s'allier à la compagnie KLM. Il y a quelques jours, on pouvait lire dans *La Libre Belgique* que seule une structure au niveau du Benelux eût apporté une solution. Or cela n'a pas été possible à l'époque en raison de réactions anti-orangistes au sud du pays. On a préféré Air France mais cela n'a pas duré.

La relation avec Air France est rapidement tombée à l'eau et on s'est mis à chercher un partenaire plus sérieux. Le choix s'est porté sur Swissair. En effet, quoi de plus sérieux qu'une entreprise suisse? Swissair pouvait se targuer d'une réputation enviable. En outre, la Suisse est de la même taille que la Belgique. Tout semblait annoncer un mariage heureux.

Nous avons toutefois été soudainement confrontés à une avalanche de mauvaises nouvelles économiques. Il est apparu qu'à peu près tous les partenaires du SAirGroup connaissaient des difficultés financières. La Sabena aussi était dangereusement dans le rouge. À l'annonce de la situation financière de la Sabena, un scénario-catastrophe a été mis sur pied dans notre pays. On a demandé au personnel un effort particulier et on a approuvé le plan de sauvetage.

Alors que tout le monde pensait que la Sabena était sauvée, il est apparu que la société mère suisse connaissait des problèmes particulièrement graves.

Confronté à une situation apparemment moins florissante que prévu, le groupe suisse a laissé entendre qu'il envisagerait, le cas échéant, de se défaire des ses partenaires étrangers. Le ministre occupe une position peu confortable : il doit gérer un héritage du passé et s'accommoder d'un partenaire moins fiable qu'espéré qui va jusqu'à évoquer une possibilité de divorce. S'il faut en croire le ministre, il n'y aurait aucune raison de céder à la panique. Le Parlement ne peut toutefois se satisfaire de la situation actuelle. Celle-ci, est en effet, trop dramatique pour que l'on puisse accepter que les aspects délicats du dossier servent à justifier un refus de communiquer des informations. Quelles initiatives le ministre peut-il prendre dans ce

Zwitsers voorstellen dat Sabena hun eigen toekomst in het gedrang brengt, dan zullen zij Sabena laten vallen. Mij gaat het niet om het prestige, maar om 12.000 banen. Wij willen meer informatie van de minister.

dossier? Quelles démarches a-t-il déjà entreprises dans la perspective d'un éventuel fiasco? Je sais que des contrats ont été signés mais si les Suisses constatent que la Sabena constitue une menace pour leur avenir, ils n'hésiteront pas s'en défaire.

A mes yeux, il ne s'agit pas tant d'une question de prestige que de la sauvegarde de 12.000 emplois. Nous exigeons que le ministre nous fournisse des informations complémentaires.

01.02 Jozef Van Eetvelt (CVP): Ik sluit me aan bij de sociale bekommernissen van mijn voorganger. De Zwitserse luchtvaartmaatschappij SAirGroup blijkt nu zelf in moeilijkheden te zitten. De bijna volledige beheersraad stapte op en een reorganisatie lijkt onafwendbaar. Die berichten waren wel erg verrassend. Het verlies van Swissair zou zelfs 57 miljard frank bedragen. De werkgelegenheid en het imago van Sabena zijn niet te onderschatten. Het kan toch niet de bedoeling zijn dat er vanuit Zaventem enkel shuttlevluchten zouden zijn naar de grote luchthavens? Was de minister tijdens zijn jongste onderhandelingen op de hoogte van de financiële moeilijkheden bij de SAirGroup? Het Parlement heeft alleszins niet voldoende informatie gekregen. Wat zijn de gevolgen voor Sabena? Heeft de minister intussen contact gehad met de directie van SAirGroup? Wanneer verwacht hij duidelijkheid? Wordt er gezocht naar een nieuwe partner?

01.02 Jozef Van Eetvelt (CVP): Je me joins aux préoccupations sociales exprimées par l'orateur précédent. La compagnie aérienne suisse Sair Group semble à présent connaître elle-même des difficultés. La quasi-totalité des membres du conseil d'administration ont démissionné et la perspective d'une réorganisation semble inéluctable. Ces informations n'ont pas manqué de surprendre. Les pertes de la Swissair se chiffrent même à 57 milliards de francs. L'emploi et l'image de marque de la Sabena constituent des enjeux à ne pas sous-estimer. Les activités de la Sabena ne sauraient être réduites à l'organisation de quelques vols en shuttle au départ de Zaventem à destination des aéroports plus importants. Lors des dernières négociations, le ministre était-il au courant des difficultés financières du Sair Group? En tout état de cause, le Parlement n'a pas été correctement informé. Quelles seront les conséquences de la situation actuelle pour la Sabena? Dans l'intervalle, le ministre a-t-il pris contact avec la direction du Sair Group? Quand espère-t-il une clarification de la situation? Est-on à la recherche d'un nouveau partenaire?

01.03 Lode Vanoost (AGALEV-ECOLO): Ik voel mij vandaag enigszins ongemakkelijk. Een interpellatie peilt normaal kritisch naar het concrete beleid van een minister in een bepaald dossier. Maar hier worden we geconfronteerd met een situatie, die zich boven onze hoofden afspeelt en gedeeltelijk buiten onze landsgrenzen. Ik wil op de eerste plaats het grote verantwoordelijkheidsgevoel van de vakbonden bij Sabena benadrukken. Tijdens de onderhandelingen van de voorbije weken heeft het personeel een ernstige bijdrage geleverd om het reddingsplan doorgang te doen vinden. Maar tijdens al die onderhandelingen was er toch altijd de zekerheid dat er een degelijk en gezond Zwitsers bedrijf op de achtergrond aanwezig was. Ook die zekerheid is nu weggevallen. Swissair zit zelf in heel slechte papieren.

01.03 Lode Vanoost (AGALEV-ECOLO): Je me sens quelque peu mal à l'aise aujourd'hui. En principe, une interpellation sert à évaluer la politique menée par un ministre dans un dossier déterminé. Or, en l'espèce, nous sommes confrontés à une situation qui se déroule à l'abri de nos regards et, pour une grande part, en dehors de nos frontières. Je tiens, en premier lieu, à souligner le sens aigu des responsabilités dont les syndicats ont fait preuve. Si les négociations de ces dernières semaines ont abouti à l'approbation du plan de sauvetage, c'est en grande partie au personnel et à son attitude constructive que nous le devons. Mais, on était alors persuadé de pouvoir compter sur une entreprise suisse solide et en bonne santé. Cette conviction n'était pas fondée. La situation de Swissair est loin d'être brillante.

De *Financial Times* maakte een tijdje geleden in een kritisch artikel brandhout van de Zwitserse stijl om hun bedrijven te leiden, vooral inzake de manier om mandaten in de raden van bestuur op te vullen.

Il y a quelque temps, le «*Financial Times*» a stigmatisé le management «à la suisse», en particulier la manière dont les membres du conseil d'administration remplissent leur mandat.

De raad van bestuur van Swissair heeft, op één man na, ontslag genomen. Bij Sabena gaat alle aandacht naar het personeel, dat zijn verantwoordelijkheid heeft genomen, maar wat doen de Belgische leden van de raad van bestuur? Wisten die een paar jaar geleden niet hoe erg de situatie was?

De vernieuwing van de vloot was een goede keuze, maar men heeft te veel tegelijk willen doen. Hetzelfde geldt voor de uitbreiding van het aantal bestemmingen. Wie risico's neemt, moet ook de verantwoordelijkheid ervoor opnemen.

Hoe schat de minister de kansen van Sabena in?

01.04 Yves Leterme (CVP): De toestand van de SAirGroup is zeer precair. Op 2 april zou het bedrijfsresultaat bekend worden gemaakt.

De minister beweerde altijd dat hij sluitende akkoorden had met Swissair. De signalen van een financieel debacle bij Swissair waren reeds enkele tijd aan het circuleren. Toch werd gezegd dat de inleveringen van het personeel voldoende waren voor de redding van de SAirGroup. Wat is men echter met een contract wanneer telkens nieuwe verantwoordelijken bij Swissair worden aangesteld? De uitlatingen van voorzitter De Croo waarbij hij zei dat het om het even is of Sabena die 12 miljoen passagiers vervoert of een andere maatschappij, waren totaal overbodig.

De minister weigert blijkbaar om meer gegevens te verschaffen dan waarover wij beschikken. Wat is de schuldpositie van Sabena, ook ten aanzien van de fiscus en de RSZ? De regering stelt de positie van de leden van de raad van bestuur niet ter discussie. De insinuaties van de heer Vanoost zijn niet aanvaardbaar.

01.05 Lode Vanoost (AGALEV-ECOLO): De heer Leterme verdraait mijn woorden. Ik heb helemaal niet geïnsinueerd dat het opnemen van mandaten in raden van beheer te maken heeft met persoonlijke verrijking. Maar iemand die een mandaat opneemt, mag de verantwoordelijkheid die zulks met zich mee brengt, niet uit de weg gaan. Dat is wat ik heb gezegd.

01.06 Yves Leterme (CVP): Een vier à vijftal weken geleden, in volle Sabena-crisis, verklaarde minister Daems dat de financiële injectie vanwege de Belgische Staat de allerlaatste was geweest. Blijft hij, in het licht van de recente evolutie, bij die

Le conseil d'administration de Swissair a démissionné, à un membre près. A la Sabena, toute l'attention est focalisée sur le personnel qui a assumé ses responsabilités. Mais que font les membres belges du conseil d'administration? Ne savaient-ils pas, il y a quelques années, que la situation était gravissime?

Le renouvellement de la flotte a été un bon choix, mais on a voulu faire trop de choses en même temps. Il en est de même pour l'augmentation du nombre de destinations. Quand on prend des risques, il faut en assumer les conséquences.

Quelles sont les chances de survie de la Sabena, selon le ministre?

01.04 Yves Leterme (CVP): La situation du SairGroup est très précaire. Le résultat d'exploitation devrait être rendu public le 2 avril.

Le ministre a toujours prétendu qu'il avait conclu des accords solides avec la Swissair. Des signaux indiquant une débâcle financière de la Swissair étaient déjà perceptibles depuis un certain temps. Or, on nous disait que les efforts consentis par le personnel suffiraient au sauvetage du SairGroup. Mais que vaut encore un contrat quand, à la Swissair, on ne cesse de désigner de nouveaux responsables. Les déclarations du président de la Chambre, M. De Croo, selon lesquelles il importait peu que ces 12 millions de passagers soient transportés par la Sabena ou par une autre compagnie aérienne étaient totalement superflues.

Le ministre refuse manifestement de fournir plus d'informations que celles dont nous disposons. A combien s'élève l'endettement de la Sabena, notamment vis-à-vis du fisc et de l'ONSS? Le gouvernement ne remet pas en question la position des membres du conseil d'administration. Les insinuations de M. Vanoost sont inadmissibles.

01.05 Lode Vanoost (AGALEV-ECOLO): M. Leterme déforme mes propos. Je n'ai absolument pas insinué que l'exercice de mandats au sein de conseils d'administration relevait de l'enrichissement personnel. Mais une personne qui exerce un tel mandat ne peut pas faire l'impasse sur la responsabilité que ce type d'activité entraîne. Voilà exactement ce que j'ai déclaré.

01.06 Yves Leterme (CVP): Il y a quatre ou cinq semaines, alors que la crise de la Sabena battait son plein, le ministre Daems a déclaré que l'injection financière effectuée par le l'Etat belge était la dernière. A la lumière des derniers

stellingname?

In de *Gazet van Antwerpen* van 13 maart werd allusie gemaakt op de mogelijkheid van een "leegzuigeffect", waarbij de Zwitsers alleen nog de "lekkerste brokken" van Sabena zouden behouden en de rest zouden afstoten. Wat is daarvan aan?

De minister verklaarde in *De Standaard* van 17 maart dat we vreselijk veel tijd hebben verloren in het NMBS-dossier. Ik hoop dat we voor het Sabena-dossier niet tot dezelfde vaststelling zullen moeten komen.

01.07 Jean-Pol Poncelet (PSC): Recentelijk is bekend geworden dat SAirGroup aanzienlijke verliezen heeft geleden, waarna de raad van bestuur van die vennootschap collectief ontslag heeft genomen.

De paniekstemming die bij SAirGroup momenteel lijkt te heersen doet weinig goeds vermoeden voor de toekomst van Sabena.

De nieuwe sterke man van SAirGroup, "super Mario" Corti lijkt op zijn minst terughoudend wat de voortzetting betreft van de samenwerking tussen zijn groep en de Belgische en Franse maatschappijen waarover die de controle heeft verworven.

U beweert sereen te blijven en u te houden aan de contracten die met SAirGroup werden gesloten.

Wat is de waarde en de inhoud van de verbintenissen die door SAirGroup werden aangegaan? Welke voorwaarden zou SAirGroup moeten naleven mocht zij een einde aan de samenwerking willen maken? Heeft de Ministerraad die contracten gelezen en goedgekeurd?

U heeft verklaard dat uit de op verzoek van de piloten uitgevoerde audit niet is gebleken dat er sprake is van ongerechtvaardigde transfers tussen Sabena en SAirGroup, terwijl nu blijkt dat de auditoren niet over alle nodige documenten beschikten om eventuele transfers aan het licht te kunnen brengen.

Blijft u bij uw analyse met betrekking tot de afwezigheid van ongerechtvaardigde transfers?

In Frankrijk, Zwitserland en België werd een klacht tegen de directie van SAirGroup ingediend, met name wegens stelselmatige overfacturering ten nadele van de buitenlandse dochtermaatschappijen. Overweegt u zich bij dat initiatief aan te sluiten?

événements, le ministre campe-t-il toujours sur ses positions ?

Dans un article paru le 13 mars, le journal *Gazet van Antwerpen* a fait allusion à la possibilité d'un "effet liposuccion" par lequel les Suisses ne conserveraient que les "meilleurs morceaux" de la Sabena et se débarrasseraient du reste. Qu'en est-il exactement?

Dans un article paru le 17 mars dans le journal *De Standaard*, le ministre a déclaré que nous avons perdu énormément de temps dans le dossier de la SNCB. J'espère que celui de la Sabena ne subira pas le même sort.

01.07 Jean-Pol Poncelet (PSC) : On vient d'apprendre le montant phénoménal des pertes de SAirGroup, et d'assister au suicide collectif de son conseil d'administration.

Le vent de panique qui semble souffler sur SAirGroup a tout lieu de provoquer notre inquiétude pour l'avenir de la Sabena.

Le nouvel homme fort de SAirGroup, "Super Mario" Corti, paraît, à tout le moins, réservé quant à la poursuite de la collaboration entre son groupe et les compagnies belges et françaises qu'il contrôle.

Vous dites rester serein et vous en tenir aux contrats conclus avec SAirGroup.

Quels sont la valeur et le contenu des engagements souscrits par SAirGroup ? Quelles conditions SAirGroup devrait-il respecter en vue de se désengager ? Le Conseil des ministres a-t-il lu et approuvé ces contrats ?

Vous avez prétendu que l'audit demandé par les pilotes n'établissait pas l'existence de transferts injustifiés entre la Sabena et SAirGroup, alors qu'il est apparu que les auditeurs ne disposaient pas de tous les documents nécessaires pour détecter les transferts éventuels.

Maintenez-vous votre analyse quant à l'absence de transferts injustifiés?

Une plainte a été déposée en France, en Suisse et en Belgique, contre la direction de SAirGroup, en raison notamment d'un système de surfacturation mis sur pied au détriment de ses filiales étrangères. Envisagez-vous de vous joindre à cette initiative?

Op het stuk van de procedure vraag ik al wekenlang dat hoorzittingen worden georganiseerd met de personen die verantwoordelijk zijn voor de situatie van Sabena. De minister had zich ertoe verbonden daaraan mee te werken. De bedrijfsleiders bij Sabena volgen elkaar op, maar wij hebben nog niemand kunnen ontmoeten. Ik herhaal dan ook uitdrukkelijk mijn verzoek om hoorzittingen met de betrokkenen te organiseren.

De **voorzitter**: Op 18 april was een hoorzitting met de heren Müller en Dubois gepland. Wij hebben dat echter moeten uitstellen.

01.08 Jean-Pol Poncelet (PSC): Het zijn de Belgische leden van de raad van bestuur die verantwoordelijk zijn voor de situatie van Sabena en hen willen wij ontmoeten. De heer Dubois is een werknemer van Sabena. Hij beantwoordt niet aan dat profiel.

01.09 Ludo Van Campenhout (VLD): Het is lang afwachten tot 2 april, wanneer de SAirGroup haar bedrijfsresultaten zal bekend maken. Dan zullen we weten hoe erg het is en wat men wil doen. Vanuit de SAirGroup werd al gesuggereerd dat ze beter van Sabena kan scheiden.

Die groep kocht in het verleden verlieslatende bedrijven op, rekenend op de zogenaamde superieure managementcapaciteiten van de Zwitsers. Voor geen enkel bedrijf heeft dat tot een gunstig gevolg geleid, maar die strategie heeft de SAirGroup zelf wel op de rand van de afgrond gebracht. Men spreekt van verliezen van meer dan 60 miljard frank.

Wat de nieuwe strategie van de SAirGroup ook zal zijn, ze zal in de eerste plaats mikken op een gezondmaking van de groep zelf en een groei van de rentabiliteit.

De SAirGroup kan zich niet onttrekken aan de overeenkomst met de Staat van vorig jaar en aan het herstelplan.

Tegenover al die verklaringen van de SAirGroup-top, staat het feit dat die SAirGroup wel degelijk haar aandeel in de kapitaalsverhoging, ten bedrage van 150 miljoen euro heeft gestort. Maar zullen de Zwitsers al hun verplichtingen jegens Sabena kunnen of willen nakomen?

Er wordt nu volop over een scheidingsscenario gesproken, met name Sabena weg uit de SAirGroup. Is dat echter zoveel beter? Waar moet

En termes de procédure, je demande, depuis de longues semaines, des auditions des personnes responsables de la situation de la Sabena. Le ministre s'était engagé à y collaborer. Les personnes se succèdent, et nous n'en avons toujours vu aucune. Je réitère donc formellement la demande d'auditions.

Le **président** : Nous avons prévu d'entendre M. Müller et M. Dubois le 18 avril. Cette date a dû être reportée.

01.08 Jean-Pol Poncelet (PSC) : Ce sont les gens qui ont un rôle dans le conseil d'administration, les Belges qui sont responsables de la situation de la Sabena, que nous voulons voir. M. Dubois est un appointé de la Sabena. Il ne répond pas à cette définition.

01.09 Ludo Van Campenhout (VLD): Il faut patienter jusqu'au 2 avril, date à laquelle SAirGroup publiera ses résultats. Nous connaissons alors le degré de gravité de la situation et nous saurons ce que l'on veut faire. SairGroup a déjà suggéré qu'il valait mieux pour lui se séparer de Sabena.

Ce groupe a, par le passé, racheté des entreprises en perte, en tablant sur les prétendues performances du management suisse. Pour aucune des entreprises, cela n'a débouché sur une politique favorable. Mais cette stratégie a mené SairGroup lui-même au bord du gouffre. On parle de pertes de plus de 60 milliards de francs.

Quelle que soit la nouvelle stratégie de SairGroup, il faudra tout d'abord viser à l'assainissement du groupe et à l'amélioration de sa rentabilité.

SairGroup ne peut se soustraire ni à la convention qu'il a signée avec l'État l'an passé ni au plan de redressement.

Malgré les déclarations de ses dirigeants, le SAirGroup a bel et bien contribué à l'augmentation de capital à concurrence de 150 millions d'euros. Mais les Suisses pourront-ils ou voudront-ils remplir toutes leurs obligations à l'égard de la Sabena?

On évoque souvent le scénario de la séparation : la Sabena quitterait le SAirGroup. Est-ce tellement mieux? Vers quoi la Sabena devrait-elle alors se

Sabena dan naartoe?

We mogen natuurlijk niet de ogen sluiten voor de realiteit. Stel dat de Zwitsers hun verplichtingen gewoonweg niet meer kunnen nakomen. Er is in gegeven omstandigheden nood aan zekerheid, zeker voor de 12.000 personeelsleden van Sabena.

Welk zicht heeft minister Daems momenteel op de situatie? Welke rol zal de Belgische overheid spelen in dit dossier? Bestaat er tot op heden al meer duidelijkheid inzake de strategische herstelplannen van de SAirGroup, in het bijzonder met betrekking tot Sabena? Minister Daems ziet wel brood in een Amerikaanse partner. Wat verklaart die voorkeur? Is Sabena nog wel een aantrekkelijke bruid?

01.10 Olivier Chastel (PRL FDF MCC): De vooruitzichten op een sanering bij Sabena zijn onlangs somberder geworden. Kan de financiële ondergang van de Zwitserse aandeelhouder de deelname van de Belgische aandeelhouder aan het herkapitaliseren in het gedrang brengen? SAirGroup liet weten dat hij zich uit Sabena zou terugtrekken. Hoe ver zijn de besprekingen tussen de Belgische staat en SAirGroup daarover gevorderd? Wanneer zal de Europese Commissie haar besluiten bekend maken over de vraag of het herkapitalisatieplan elementen bevat die als overheidshulp kunnen worden beschouwd? Hoe staat het met de akkoorden die ter zake tussen Zwitserland en de Europese Unie zijn gesloten?

01.11 Minister Rik Daems (Nederlands): Een eerste aspect dat moet worden belicht is de strategie. We hebben dat debat vorig jaar gevoerd in besloten vergadering. Toen voerden we onderhandelingen, vandaag niet. Wel voeren we gesprekken, zij het dat de gesprekspartner niet zo stabiel lijkt. Belangrijk is dat wij een bijzondere stabiliteit hebben nagestreefd en willen behouden. Dat beantwoordt meteen een vraag.

(Frans) Ik zal mij niet aansluiten bij een actie zoals die in Frankrijk wordt gevoerd. Geen enkele audit heeft aangetoond dat de geopperde verwijten met de waarheid stroken, maar dat betekent niet dat men alles van naaldje tot draadje heeft kunnen natrekken.

Het betreft een initiatief van één piloot. Ik wil daar geen oordeel over vellen, maar ik zie daar het nut niet van in.

(Nederlands) Wat de stabiliteit betreft, stel ik vast dat de heer Corti definitief werd aangesteld. Dat

diriger?

Nous devons voir la réalité en face. Supposons que les Suisses ne puissent tout simplement plus remplir leurs obligations. Les 12.000 membres du personnel de la Sabena auraient alors besoin de certitudes.

Comment M. Daems voit-il la situation actuellement? Quel rôle le gouvernement belge jouera-t-il dans ce dossier? En sait-on un peu plus aujourd'hui sur les plans stratégiques de redressement du SAirGroup, en particulier concernant la Sabena? M. Daems verrait bien un partenaire américain. Qu'est-ce qui explique cette préférence? La Sabena est-elle encore une mariée attirante?

01.10 Olivier Chastel (PRL FDF MCC): Dernièrement, les perspectives d'assainissement de la situation financière de la Sabena se sont obscurcies. La déroute financière de l'actionnaire suisse pourrait-elle remettre en cause la participation de l'actionnaire belge sur le plan de recapitalisation? La SAir Group a évoqué son désengagement de la SABENA. Où en sont les discussions entre l'État belge et SAir Group sur ce point? Quand la Commission européenne fera-t-elle connaître ses conclusions sur le fait de savoir si le plan de recapitalisation contient des éléments constitutifs d'aide d'État? Quel est l'état d'avancement des accords en la matière entre la Suisse et l'Union européenne?

01.11 Rik Daems, ministre (en néerlandais): La stratégie est un premier aspect qu'il convient d'éclairer. Ce débat a déjà été mené l'an dernier à huis clos. A l'époque, nous avons négocié, ce qui n'est pas le cas aujourd'hui. Actuellement, nous discutons mais notre interlocuteur semble manquer de stabilité. Il est important que nous ayons voulu obtenir une grande stabilité et que nous entendons la maintenir. Cela constitue déjà une réponse à une question.

(En français) Je ne me joindrai pas à une action telle que celle qui est menée en France. Aucun audit n'établissant la réalité des griefs évoqués, cela ne signifie pas que tout ait pu être vérifié à fond.

Il s'agit de l'action d'un pilote. Je ne veux pas juger de quoi que ce soit, mais je n'en perçois pas l'utilité.

(En néerlandais) En ce qui concerne la stabilité, je constate que M. Corti a été désigné, non pas à titre

schept zekerheid. Ik zal de heer Corti vanzelfsprekend ontmoeten en zal hierbij de nadruk leggen op de noodzaak tot het nakomen van de gesloten akkoorden.

Sabena bevond zich in 1995 in een extreem moeilijke situatie. Dat mogen we niet uit het oog verliezen. Sabena had samengewerkt met Air France, maar die strategie had nooit echt gewerkt. In die omstandigheden werd een akkoord gesloten met Swissair. Beleidsmatig werden de topfuncties opgevuld door de Zwitsers, maar de raad van bestuur bleef Belgisch. Ik wil, tussen haakjes, hulde brengen aan de heer Croes, die binnen de raad van bestuur een belangrijke rol heeft gespeeld in de stabilisering van Sabena. Het grootste financiële probleem vandaag is een gevolg van de beslissing van 1997 om volledig over te schakelen naar Airbus. In de overeenkomst engageerde de SAirGroup zich om de financiële toestand van Sabena niet in gevaar te brengen door die aankoop. Ik wil daar de leden van de commissie confidentieel inzage van geven.

Men kan van Sabena een leefbare maatschappij maken, maar men zit natuurlijk met een schuldenlast en een contract met een partner.

Een tweede element in het contract van 1995 was dat de SAirGroup geen meerderheidsaandeelhouder werd, maar een optie kreeg om daar zelf over te beslissen.

(Frans) Onze strategie was positief. In plaats van SAirGroup de mogelijkheid te bieden hoofdaandeelhouder te worden, werd de groep voor het blok gezet. In november 1999 zijn besprekingen begonnen en in april 2000 hebben zij tot de ondertekening van een contract geleid volgens hetwelk SAirGroup 85 % in handen krijgt en de Belgische staat de overblijvende 15 % voor zijn rekening neemt, terwijl hij tevens aandeelhouder van SAirGroup is.

In aansluiting op dat contract werden bijkomende waarborgen verkregen. De situatie is veranderd: de macht bevindt zich eerder bij ons dan bij hen.

Het tweede contract betreft de herkapitalisatie voor een bedrag van ongeveer 750 miljoen euro of 28 miljard frank. Een eerste input van 10 miljard werd overeengekomen. Dat geld werd uitbetaald. Het tweede deel van de herkapitalisatie gaat gepaard

temporaire mais à titre définitif. Je rencontrerai évidemment M. Corti et, à cette occasion, je mettrai l'accent sur la nécessité de respecter les accords conclus.

Il ne faut pas oublier qu'en 1995, la Sabena se trouvait dans une situation extrêmement délicate. La Sabena avait collaboré avec Air France, mais cette stratégie n'a jamais été payante. Un accord avec Swissair a alors été conclu. Les fonctions les plus importantes ont été confiées à des ressortissants suisses mais le conseil d'administration est demeuré belge. Je voudrais, ici, rendre un hommage particulier à M. Croes qui a joué un rôle important au sein du conseil d'administration pour stabiliser la Sabena. Le principal problème financier qui se pose aujourd'hui est lié à une décision de 1997 concernant un passage total sur Airbus. Dans l'accord conclu, le SAir Group s'était engagé à ne pas mettre la situation financière de la Sabena en danger par l'achat de ces appareils. Je suis disposé à permettre aux membres de la commission de prendre confidentiellement connaissance de cet accord.

La Sabena peut être une compagnie viable mais il faut tenir compte de l'existence d'une dette et du contrat passé avec un partenaire.

Un deuxième élément du contrat de 1995 qu'il convient d'avoir à l'esprit est que le SAir Group n'est pas devenu actionnaire majoritaire mais qu'il disposait de l'option de prendre lui-même une décision en ce sens.

(En français) Notre stratégie a été positive. Au lieu de laisser à SAir Group le choix de devenir actionnaire majoritaire, on l'a mis au pied du mur. En novembre 1999, des discussions ont commencé et ont abouti, en avril 2000, à la signature d'un contrat où on passe à 85 % aux mains de SAir, l'État détenant les derniers 15 %, tout en étant actionnaire de SAir Group.

Dans la foulée de ce contrat, des garanties supplémentaires ont été obtenues. La situation a été renversée : le pouvoir est chez nous plutôt que chez eux.

Le deuxième contrat concerne la recapitalisation à concurrence d'environ 750 millions d'euros ou 28 milliards de francs belges. Un premier *input* de 10 milliards a été conclu. Cet argent a été payé. La seconde partie de la recapitalisation est assortie

met andere eisen die aan SAirGroup worden gesteld.

De contracten worden gesloten namens de vertegenwoordigde entiteit. De aangegane verbintenissen zijn dus solide. De kracht van die contracten blijkt uit de verbintenissen die erin staan. Met een verbintenis voor een bedrag van 18 miljard zijn de verplichtingen van de hoofdaandeelhouder duidelijk omschreven. Vanuit contractueel en strategisch oogpunt is onze positie eerder sterk. Een strategie waarbij Sabena bij een grotere groep aansluit, is de enige oplossing om op lange termijn de stabiliteit te herstellen. Die opvatting, die de vorige regeringen onderschreven, wordt door de uitgevoerde studies en doorlichtingen bevestigd. Een optie waarbij Sabena een onafhankelijk bedrijf zou blijven, is geen goede optie. Sabena moet tot een grotere entiteit behoren. Dan rijst de vraag naar de associatiestrategie. De synergieën Zürich-Zaventem en Swissair-Sabena zijn reëel. De keuze voor de Belgisch-Zwitserse optie is dus goed, maar men moet daarin voortgaan.

(Nederlands) We evolueren duidelijk naar een situatie waarin wereldbedrijven worden gevormd inzake personeelsvervoer. In die context is de band met de SAirGroup nog altijd cruciaal, los van de financiële situatie.

De alternatieven worden natuurlijk bestudeerd, maar de mogelijke keuze van een andere partner is niet gemakkelijk en ook niet nodig als de alliantie met de Zwitsers blijft bestaan.

Men vraagt me of ik de financiële situatie van de SAirGroup niet van nabij heb gevolgd en de verliescijfers niet heb zien aankomen. Er is toch wel een verschil tussen verliescijfers stricto sensu en het aanleggen van een provisie met het oog op het verwerven van buitenlandse acquisities.

(Frans) Er dient een onderscheid te worden gemaakt tussen de operationele verliezen op de jaarresultaten en de voorzieningen die in de loop van het jaar voor de toekomst werden gepland. Voor dit laatste zijn er middelen beschikbaar.

(Nederlands): Het SAir-resultaat zal dus allicht een "extraordinair" resultaat zijn.

Er moet een gezamenlijke oplossing worden nagestreefd. Daarbij kunnen de wegen scheiden, maar onze optie is de contractuele optie, waarvan ik denk dat ze strategisch de goede is.

d'autres dispositions à charge de SAir Group.

Les contrats sont signés au nom de l'entité représentée. Les engagements sont donc fermes. La force de ces contrats se mesure aux engagements qu'ils contiennent. Or, face à un engagement de 18 milliards, les devoirs de l'actionnaire majoritaire sont bien définis. Du point de vue contractuel et stratégique, notre position est plutôt forte. Une stratégie dans laquelle la Sabena s'intègre dans un plus grand groupe est la seule solution pour recouvrer une stabilité à long terme. Cette vision, que les précédents gouvernements partageaient, est soutenue par les études et les audits. Une option où la Sabena resterait une entreprise *stand alone* est une non-option. Elle doit s'inscrire dans une entité plus grande. Se pose alors la question de la stratégie d'association. Les synergies Zurich-Zaventem et Swissair-Sabena sont réelles. Le choix de l'option belgo-suisse est donc bon, mais il faut aller plus loin dans cette option.

(En néerlandais) Nous évoluons clairement vers une situation où les entreprises de transport de personnes auront une échelle mondiale. Dans ce contexte, le lien avec SairGroup s'avère toujours crucial, indépendamment de la situation financière.

Nous étudions bien sûr des solutions de rechange mais le choix éventuel d'un autre partenaire n'est évidemment pas chose facile et n'est pas non plus nécessaire si nous maintenons l'alliance avec les Suisses.

On me demande si je n'ai pas suivi la situation financière de SairGroup de près et comment je n'ai pas pu voir que des pertes s'annonçaient. Il y a tout de même une différence entre des pertes au sens strict et la *constitution* d'une provision en vue d'acquisitions étrangères.

(En français) Il faut distinguer les pertes opérationnelles sur les résultats de l'année des provisions prévues durant cette année pour l'avenir. Dans ce dernier cas, des moyens sont disponibles.

(En néerlandais): Le résultat du SAirGroup sera donc probablement un résultat « extraordinaire ».

Il convient de rechercher une solution commune. Une des possibilités est que les parties prennent des chemins différents, mais notre option est l'option contractuelle, dont je pense qu'elle est stratégiquement la bonne.

Ik wil het even hebben over *Blue Sky*.

J'en viens à *Blue Sky*.

(Frans) Inzake Blue Sky zijn de problemen van Sabena te wijten aan operationele verliezen. Het betreft een structureel probleem. De herkapitalisatie was noodzakelijk om het faillissement te voorkomen. Er was dus geen sprake van een strategische herkapitalisatie.

(En français) : Concernant *Blue Sky* : les problèmes de la Sabena résultent de pertes opérationnelles. Il s'agit d'un problème structurel. La recapitalisation a été rendue nécessaire pour éviter la faillite, ce qui est différent d'une recapitalisation stratégique.

(Nederlands) De werknemers van Sabena blijven bijdragen tot de stabiliteit, die van Sabena een betrouwbare partner maakt. De hervormingen op de luchthaven van Zaventem kunnen Sabena ten goede komen.

(En néerlandais) Le personnel contribue à faire de la Sabena une entreprise stable et un partenaire fiable. Les réformes qui interviendront à l'aéroport de Zaventem peuvent être bénéfiques pour la Sabena.

(Frans) Het Air Management Partnership (AMP) was goed voor een jaarinkomen van ongeveer 100 à 150 miljoen euro, omgerekend 4 à 6 miljard Belgische Frank, waarvan de Zwitsers 60 à 70% ontvingen en de Belgen 30 à 40%. Het is mogelijk van Sabena een rendabel bedrijf te maken dat actief is binnen een groep waarin het AMP aanwezig blijft.

(En français) Air Management Partnership (AMP) a ramené un revenu de 100 à 150 millions d'euros par an, soit 4 à 6 milliards de francs belges de revenus répartis entre les Suisses (60 à 70 %) et les Belges (30 à 40 %). On peut faire de la Sabena une compagnie rentable, dans un contexte de groupe où AMP reste présent.

Sabena moet een rendabele maatschappij worden en daar werken wij nu aan, ook al zijn de financiële en strategische omstandigheden niet heel gunstig voor de maatschappij.

Nous devons faire de la Sabena une compagnie rentable, et c'est ce que nous sommes en train de faire, même si le contexte financier, stratégique et propre à la société n'est pas très favorable.

Onze partner denkt in economische termen. Mits inspanningen kan Sabena rendabel en dus aantrekkelijk worden. Geen grenzeloos optimisme maar realisme is nu aan de orde.

Notre partenaire raisonne en termes économiques. La rentabilité, moyennant des efforts, peut être atteinte et rendre la Sabena attrayante. L'heure n'est pas à l'optimisme à tout crin, mais au réalisme.

(Nederlands) Dit is een moeilijk dossier. Daarover bestaat geen twijfel. We moeten ons bewust blijven van onze troeven, zonder onze hand te overspelen. We moeten de stabiliteit behouden en de best mogelijke strategie volgen. We zitten met een bestaand contract, dat wordt door sommigen wel eens uit het oog verloren.

(En néerlandais) Il s'agit d'un dossier difficile. Il n'y a pas de doute à ce sujet. Nous devons rester conscients de nos atouts, sans prendre trop de risques. Nous devons maintenir la stabilité et suivre la meilleure stratégie possible. Un contrat existe, d'aucuns semblent parfois l'oublier.

(Frans) Negen landen hebben de bilaterale akkoorden goedgekeurd. Ons land heeft enige vertraging opgelopen, gelet op het groot aantal Parlementen dat zich daarover moet uitspreken. De Europese Commissie werd op normale wijze op de hoogte gebracht. Er viel haar niets bijzonders te melden, aangezien het een economische investering met een privépartner betreft.

(En français) Neuf pays ont approuvé les accords bilatéraux. Chez nous, il y a des retards étant donné le nombre de Parlements appelés à se prononcer. La Commission européenne a été informée normalement. Il n'y avait rien de spécial à lui signaler, puisqu'il s'agit d'un investissement économique avec un partenaire privé.

(Nederlands) De continuïteit van het bedrijf wordt best gediend door verder te gaan met de gevolgde strategie. Er is nu al een recurrente verbetering van 4 miljard op jaarbasis. We hebben een enorme weg afgelegd. Dat kan niet worden gezegd van andere participaties van de SAirGroup.

(En néerlandais) C'est en poursuivant la stratégie actuelle que l'on servira au mieux la continuité de l'entreprise. On constate déjà une amélioration récurrente de 4 milliards par an. Nous avons parcouru énormément de chemin. On ne peut pas en dire autant d'autres participations au sein du SAirGroup.

(Frans) Ik heb er geen enkel bezwaar tegen dat de nodige inlichtingen ter beschikking van de commissie worden gesteld, op voorwaarde dat de stabiliteit gegarandeerd blijft.

01.12 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): De heer Vanoost heeft een uitval gedaan naar de leden van de raad van bestuur van Sabena, die in tegenstelling tot de Zwitsers hun verantwoordelijkheid niet hebben. Aangezien de Belgische Staat de hoofdaandeelhouder is, is de regering eigenlijk de verantwoordelijke. Ik neem aan dat de heer Vanoost niet het ontslag van minister Daems gaat eisen.

Het antwoord van minister Daems is niet echt geruststellend. In zijn "historisch" exposé, heeft hij verwezen naar de machtspositie die SairGroup had verworven toen het contract met Sabena werd afgesloten. Die positie was sterker dan deze waar hun minderheidsaandeel recht op gaf.

01.13 Minister Rik Daems (Nederlands): De SairGroup heeft die positie contractueel afgedwongen.

01.14 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Zij zijn sterker dan men zou vermoeden voor een minderheidsaandeelhouder. De Zwitserse partners hebben het zeer lastig en denken er ernstig over na om Sabena te laten vallen. De heer Corti heeft gezegd voor het eigen bedrijf te kiezen als het erop aankomt. Er is reden tot ongerustheid.

De minister blaakt van vertrouwen. Hij wil met zijn geloof bergen verzetten. De vraag is of dat kan. De minister is eerder extreem optimist dan realist. Wij staan op de rand van de afgrond.

01.15 Jozef Van Eetvelt (CVP): De minister blijft geloven in een samenwerking met de SairGroup. De rendabiliteit van Sabena zal dan zeker nog moeten toenemen. Wordt hierbij onder meer gedacht aan de uitvlagging van de piloten? Welke andere inspanningen zullen nog van het personeel worden gevraagd?

01.16 Lode Vanoost (AGALEV-ECOLO): De heer Poncelet heeft geëist dat de leden van de raad van bestuur ook in deze commissie zouden worden gehoord. Hij beschouwt dit als een voorstel van de oppositie. Maar ik heb dit voorstel al een tijd geleden gedaan!

Het antwoord van de minister verwees naar de stabiliteit die werd nagestreefd via het behoud van

(En français) Je ne vois aucun inconvénient à ce que les renseignements nécessaires soient mis à disposition de la commission, à condition que la stabilité reste garantie.

01.12 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): M. Vanoost a critiqué les membres du conseil d'administration de la Sabena pour n'avoir pas pris leurs responsabilités, contrairement aux Suisses. L'Etat belge étant le principal actionnaire, c'est le gouvernement le véritable responsable. Je crois que M. Vanoost n'exigera pas la démission du ministre Daems.

La réponse de ce dernier n'est pas très rassurante. Dans son exposé historique, il a fait état de la position de force que le SairGroup s'est assurée lors de la conclusion du contrat avec la Sabena. Son pouvoir excédait largement celui auquel il pouvait prétendre en tant qu'actionnaire minoritaire.

01.13 Rik Daems, ministre (en néerlandais): C'était une exigence du Sair Group lors de la conclusion du contrat.

01.14 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Pour un actionnaire minoritaire, les partenaires suisses disposaient d'un pouvoir excessif. Ils en ont assez et envisagent sérieusement de laisser tomber la Sabena. C'est une éventualité que M. Corti a d'ailleurs laissée entrevoir. Nous avons donc des raisons d'être inquiets.

Dans sa réponse, le ministre affiche une confiance propre à déplacer des montagnes. La question est de savoir si c'est possible. A mon sens, il fait preuve d'un trop grand optimisme. La situation est très grave.

01.15 Jozef Van Eetvelt (CVP): Le ministre reste persuadé qu'une collaboration avec le Sair Group est encore de l'ordre du possible. La rentabilité de la Sabena devra alors certainement s'accroître. Dans ce cadre, envisage-t-on la délocalisation des pilotes ? Combien d'efforts le personnel devra-t-il encore fournir ?

01.16 Lode Vanoost (AGALEV-ECOLO): M. Poncelet a exigé que les membres du conseil d'administration soient également auditionnés devant cette commission. Il considère donc qu'il s'agit-là d'une proposition émise par l'opposition. Or, j'ai moi-même fait cette proposition il y a quelque temps déjà !

Dans sa réponse, le ministre a indiqué que l'on cherchait à instaurer la stabilité en maintenant en

de leden van de raad van bestuur. Hij bracht ook hulde aan de voorzitter van die raad.

Ik blijf sceptisch over de afloop van dit dossier. We hebben te veel elementen niet in handen. De regering moet alle troeven waarover ze beschikt uitspelen. De groenen hebben het volste vertrouwen in de aanpak van de regering.

01.17 Yves Leterme (CVP): Het antwoord van de minister bevestigt dat in dit dossier onzekerheid troef is. De stabiliteit is defensief en ingegeven door angst voor de toekomst.

01.18 Minister Rik Daems (Nederlands): Het is niet zo dat wij wachten op wat van buitenuit gebeurt. Wij treden pro-actief op.

01.19 Yves Leterme (CVP): Ik hoop dat er effectief naar alternatieven wordt uitgekeken.

In 1998 maakte Sabena winst. Er kunnen vragen worden gesteld bij de snelle financiering van de vernieuwing van de vloot.

Wat is men met een betonnen contract als men niet weet wat de partners heeft beziel? We hebben geen enkele indicatie dat de minister de belangen van de meerderheidsaandeelhouder slecht zou hebben behartigd. De minister spreekt echter vooral over garanties inzake de operationele werking van het bedrijf. De minister heeft ons geen echte zekerheid kunnen bieden over de stabiliteit van SAirgroup. Zijn enige argument pro stabiliteit is de persoon van de heer Corti. Is dat wel een voldoende element?

01.20 Minister Rik Daems (Nederlands): Het zou mij verbazen dat iemand van het gehalte van de heer Corti de functie bij SAir zou opnemen, zonder enige zekerheid over het mogelijke succes van het saneren van de SAirGroup. Het kan natuurlijk zijn dat ik me vergis.

01.21 Yves Leterme (CVP): Toch doet de heer Corti uitspraken over een mogelijke scheiding tussen SAirGroup en Sabena. Wat is daarvan de waarde?

Ik roep de minister op de zoektocht naar de toekomst van Sabena in de post SAirGroup-periode niet op te geven. We mogen niet ineens voor voldongen feiten komen te staan.

Wij zijn tevreden dat de minister de absurde uitspraken van de kamervoorzitter logenstrafte en dat hij zich positief heeft uitgelaten over de leden van de raad van bestuur en over de toekomst van

place les membres du conseil d'administration. Il a également rendu hommage au président de ce conseil.

Je reste sceptique quant à l'issue de ce dossier. Un nombre trop élevé d'éléments échappe à notre contrôle. Le gouvernement doit jouer son va-tout et les verts ont une totale confiance dans l'approche adoptée par le gouvernement.

01.17 Yves Leterme (CVP): La réponse du ministre confirme l'incertitude qui règne dans ce dossier. Vouloir maintenir la stabilité est une option défensive inspirée par la peur de l'avenir.

01.18 Rik Daems , ministre (en néerlandais): Nous n'avons pas adopté une attitude attentiste. Nous agissons de manière proactive.

01.19 Yves Leterme (CVP): J'espère que l'on recherche réellement des solutions de rechange.

En 1998, la Sabena était bénéficiaire. On peut se poser des questions quant au rapide financement du renouvellement de la flotte.

Que vaut un contrat en béton si l'on ne sait pas ce qui a animé les partenaires ? Rien n'indique que le ministre ait mal défendu les intérêts de l'actionnaire majoritaire. Le ministre parle cependant surtout de garanties relatives au fonctionnement opérationnel de l'entreprise. Le ministre n'a pas pu nous donner de véritable garantie quant à la stabilité du Sair Group. Son seul argument en faveur de la stabilité consiste en la personne de M. Corti. Est-ce vraiment un élément suffisant ?

01.20 Rik Daems , ministre (en néerlandais): Il serait étonnant que quelqu'un de l'envergure de M. Corti ait accepté cette fonction au sein du Sair Group s'il n'avait aucune certitude quant au succès possible de l'assainissement du Sair Group. Je peux évidemment me tromper.

01.21 Yves Leterme (CVP): Cela n'empêche pas M. Corti d'évoquer la possibilité d'une scission du Sair Group et de la Sabena. Quelle est la valeur de ces propos?

J'enjoins au ministre de ne pas abandonner la recherche d'un avenir pour la Sabena après la période Sair Group. Il faut éviter de se trouver devant le fait accompli.

Nous nous félicitons de ce que le ministre dément les déclarations absurdes du président de la Chambre et qu'il se soit exprimé positivement au sujet des membres du conseil d'administration et

Sabena.

Ik had een vraag gesteld over de actuele schuldpositie van Sabena, onder meer inzake de RSZ. Daarover zal vroeg of laat duidelijkheid moeten komen.

01.22 Minister **Rik Daems** (*Nederlands*): Ik geloof dat die problematiek maandag aan bod komt op de raad van bestuur.

01.23 **Jean-Pol Poncelet** (PSC): Ik kan er in komen dat u de modaliteiten van de terugtrekking niet wil meedelen : dat zijn immers de opties van de post-SAIRGroup-era, en het ligt vrij moeilijk om er hier over te praten.

U heeft gezegd dat u zich niet bij de ingestelde vorderingen wil aansluiten. Maar als de eisers gelijk halen, waar staat u dan ? We hebben het hier niet over de eerste de beste piloot, maar over de voorzitter van de vakbondsdelegatie van de bedienden van de Franse vennootschappen. Dat is een gesprekspartner van gewicht. Dat verandert de situatie natuurlijk. U heeft verklaard dat er geen sprake is van overdreven facturering en dat het probleem zich niet in België voordoet.

01.24 Minister **Rik Daems** (*Frans*): Ik heb alleen gezegd dat geen enkele studie daar aanwijzingen voor bevat.

01.25 **Jean-Pol Poncelet** (PSC): Ik neem nota van die nuancerings. In het verleden hebben we op juridisch vlak een simulatie uitgevoerd: SAIRGroup kon daarbij geen meerderheidsaandeelhouder zijn, maar was wel verantwoordelijk voor het beheer en de beheersing in een vennootschap waarin het minderheidsaandeelhouder is.

De liberalen zijn tuk op internationale managers. Maar als je een paar recente voorbeelden eens van naderbij bekijkt, zoals dat bedrijf dat in één jaar 65 miljard verlies boekt zonder dat het management het blijkbaar opmerkt, of Lernout & Hauspie, kan men zich afvragen of die mensen hun aureool wel waard zijn. Niet gehinderd door dergelijke beschouwingen blijven de liberalen die managers echter als toonbeelden van efficiency aanprijzen, ook in de overheidssector. Het is misschien tijd om van rolmodel te veranderen.

01.26 Minister **Rik Daems** (*Frans*): Nu vermeldt u wel uitzonderlijke voorbeelden.

01.27 **Jean-Pol Poncelet** (PSC): Het weze duidelijk tot welke ontsporingen dit kan leiden.

sur l'avenir de la Sabena.

J'avais aussi posé une question relative aux dettes de la Sabena, notamment en matière de sécurité sociale. Il faudra que l'on fasse tôt ou tard la clarté sur ce point.

01.22 **Rik Daems**, ministre (*en néerlandais*): Je pense que cette question sera à l'ordre du jour du conseil d'administration de lundi.

01.23 **Jean-Pol Poncelet** (PSC) : Je comprends que vous ne vouliez pas donner les modalités du désengagement : ce sont des options post SAIR Group. Il est délicat d'en parler ici.

Vous avez dit ne pas vouloir vous joindre aux actions intentées. Mais quelle mine aurez-vous si elles aboutissent ? Ce n'est pas un simple pilote mais le président de la délégation syndicale des sociétés françaises qui est concerné. C'est un interlocuteur de poids, ce qui rend la situation très différente de ce que vous avez décrit. Vous avez affirmé qu'il n'y avait pas de surfacturation et que le problème ne se posait pas en Belgique.

01.24 **Rik Daems**, ministre (*en français*): J'ai simplement dit qu'aucune étude n'avait donné d'indications allant en ce sens.

01.25 **Jean-Pol Poncelet** (PSC) : Je prends acte de la nuance. Dans le passé, au niveau juridique, on a fait une simulation : SAIR Group ne pouvait être actionnaire majoritaire mais on lui laissait la responsabilité de la question et la maîtrise dans une société où elle n'était qu'actionnaire minoritaire.

Les libéraux sont très friands de managers internationaux. Mais lorsque l'on voit l'exemple d'une société qui perd 65 milliards en un an sans que son management semble s'en apercevoir, et sans parler de Lernhout & Hauspie, etc..., il y a de quoi se poser des questions. Pourtant, les libéraux continuent de citer ces managers comme les exemples à suivre, y compris dans le secteur public. Il serait temps de changer de modèles.

01.26 **Rik Daems**, ministre (*en français*) : Vous citez des exemples exceptionnels.

01.27 **Jean-Pol Poncelet** (PSC) : On voit tout de même les dérives auxquelles cela mène.

U heeft het herhaaldelijk gehad over bijkomende inspanningen. Wie zal die moeten leveren ? De Zwitsers ? Die lopen nu al op hun tandvlees. Sabena dan. Het personeel ? Zeg dat dan met zoveel woorden.

Het is tijd dat de politieke vraag naar de redelijkheid of de onredelijkheid van de beslissing om het verdrag te ondertekenen gesteld wordt.

U heeft het gehad over een herkapitalisatie. Maar hoe zit het met de overdracht van de filialen, die 5,6 miljard frank moest opbrengen.

Hebben de Zwitsers hun verbintenissen op dat gebied verzaakt ? De groenen willen hoorzittingen, maar we weten intussen dat hun eisen nooit ingewilligd worden. Ik denk dan ook niet dat zij hierover wie dan ook de les moeten spellen.

01.28 Ludo Van Campenhout (VLD): Ik heb van de minister een klare en duidelijke visie gehoord over de toekomst van Sabena.

Dat Sabena, met Brussel als *hub*, een rol kan blijven spelen in het internationale luchtvervoer, in relatie met andere maatschappijen, is voor mijn fractie van cruciaal belang.

Wat nu belangrijk is, is het rendabiliseren van Sabena. Daarmee is men blijkbaar volop bezig.

Het geloof van minister Daems wordt door de VLD bijgetreden. Twijfel is het voorrecht van de oppositie.

01.29 Olivier Chastel (PRL FDF MCC): Wij willen de toekomst van de maatschappij veilig stellen. Men moet voorrang geven aan de relaties met Sairgroup, ook al hangen de belangrijkste beslissingen af van haar aandeelhouders. Het akkoord van 1995 garandeerde dat de overheid de belangrijkste aandeelhouder zou blijven en vertrouwde het management toe aan de Zwitsers. Op dat ogenblik heeft de overheid afstand gedaan van haar prerogatieven in het besluitvormingsproces.

In mijn ogen zou het onredelijk zijn om u voor die situatie aansprakelijk te stellen.

Moties

De **voorzitter**: Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.

Vous avez parlé à plusieurs reprises des efforts supplémentaires à fournir, mais qui va les fournir ? Les Suisses ? Ils sont exsangues. Sabena aussi. Le personnel, alors ? Dites-le, dans ce cas.

Il est temps de poser la question politique du caractère raisonnable, ou non, de la décision de signer le traité.

Vous avez parlé de recapitalisation. Mais qu'en est-il de la cession des filiales, qui devait rapporter 5,6 milliards de francs ?

Les Suisses ont-ils respecté leurs engagements en ce domaine ? Les Verts demandent des auditions, mais on sait que leurs exigences ne sont jamais satisfaites. Alors je ne crois pas qu'ils soient en mesure de donner des leçons à quiconque.

01.28 Ludo Van Campenhout (VLD): Le ministre nous a brossé un tableau clair et précis de l'avenir de la Sabena.

Que la Sabena, avec Bruxelles comme centre névralgique, continue de jouer un rôle dans le transport aérien international, en relation avec d'autres compagnies, revêt aux yeux de mon groupe une importance capitale.

Ce qui importe à présent, c'est la rentabilisation de la Sabena. Apparemment, on œuvre en ce sens.

Le VLD partage la confiance affichée par le ministre Daems. Le doute constitue le privilège de l'opposition.

01.29 Olivier Chastel (PRL FDF MCC) : Notre préoccupation est de garantir l'avenir de la société. Il faut privilégier les relations avec SAir Group, même si les décisions essentielles dépendent de ses actionnaires. L'accord de 1995 a garanti que l'État demeurerait l'actionnaire principal, en confiant aux Suisses le management. L'État a perdu à ce moment-là ses prérogatives dans le processus de décision.

Il serait, à mon avis, déraisonnable de vous tenir responsable de la situation.

Motions

Le **président**: En conclusion de cette discussion les motions suivantes ont été déposées.

Een motie van aanbeveling werd ingediend door de heren Gerolf Annemans, Jan Mortelmans en Francis Van den Eynde en luidt als volgt:

“De Kamer,

gehoord de interpellaties van de heren Francis Van den Eynde, Lode Vanoost, Yves Leterme, Jean-Pol Poncelet en Ludo Van Campenhout en het antwoord van de minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties,

verzoekt de regering niet alleen het dossier Sabena-Swissair zo vlug mogelijk op te klaren maar er vooral voor te zorgen dat de werkgelegenheid van het huidige Sabenapersonneel niet in het gedrang komt.”

Een eenvoudige motie werd ingediend door de heren Marcel Bartholomeeussen, Jacques Chabot, Olivier Chastel, Jean Depreter, Hugo Philtjens, Ludo Van Campenhout en Lode Vanoost.

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 12.20 uur.

Une motion de recommandation a été déposée par MM. Gerolf Annemans, Jan Mortelmans et Francis Van den Eynde et est libellée comme suit:

“La Chambre,

ayant entendu les interpellations de MM. Francis Van den Eynde, Lode Vanoost, Yves Leterme, Jean-Pol Poncelet et Ludo Van Campenhout et la réponse du ministre des Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques,

demande au gouvernement non seulement de clarifier le dossier Sabena-Swissair le plus vite possible mais aussi et surtout de veiller à ce que l'emploi du personnel actuel de la Sabena ne soit pas mis en péril.”

Une motion pure et simple a été déposée par MM. Marcel Bartholomeeussen, Jacques Chabot, Olivier Chastel, Jean Depreter, Hugo Philtjens, Ludo Van Campenhout et Lode Vanoost.

Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

La réunion publique de commission est levée à 12.20 heures.